

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8012 Dep
0032 Oslo

Høringssvar - forslag til endringer i kart- og planforskriften

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendte den 20.12.2016 forslag til revisjon av kart- og planforskriften på høring.

Energi Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Energi Norge representerer ca. 280 bedrifter som produserer, frakter og selger strøm og varme. Medlemsbedriftene står for 99 prosent av kraftproduksjonen og dekker 90 prosent av nettkundene i Norge. Energi Norge jobber for bedre klima, sikker forsyning og grønn vekst.

Hovedbudskap

Revisjonen av kart- og planprosessen gjøres for å få bedre tilpasning til digitale planprosesser; Energi Norge er positiv til en slik tilpasning. I forskriften legges det opp til at regionale og statlige planer skal lagres sentralt i regi av Statens Kartverk. Det er en fordel for alle parter. Sentral lagring av digitale planer er ett av de viktigste tiltakene for å sikre god tilgang til plandokumentene og at de holder ens standard.

Energi Norge vil samtidig påpeke at samme prinsipp også burde gjelde for kommunale planer. For alle parter, og især de som jobber på tvers av kommunegrenser hadde sentral lagring av slike plandata vært en fordel. Slik det nå jobbes på dette nivået, så brukes midler for å etablere sentral lagring gjennom Norge digitalt. Dog blir de juridisk bindende dokumentene liggende lagret på kommunalt nivå, og det sentrale arkivet blir et kopiarkiv uten juridisk verdi.

På generell basis vil vi bemerke at høringsnotatet og omtalen av behovet for endringer fremstår som noe overfladisk. Selv om dette «bare» er en forskriftsendring, så mener vi at behovet for endringer må dokumenteres og i større grad fremgå av høringsnotatet som følger saken. Det gjelder både der man supplerer eksisterende bestemmelser, men kanskje i enda større grad der man fjerner innhold og bestemmelser fra eksisterende forskrift.

Kommentarer til de enkelte paragrafer

Nedenfor følger kommentarer til enkelte paragrafer:

Til § 2. bokstav a

Energi Norge har ingen merknader til at man fjerner utdypningen om statlig, regionalt eller kommunalt vedtak, vi støtter forslaget.

Til § 4

I høringsnotatet og forslag til utvidelse av § 4 foreslår KMD at årsversjoner av planregister og datasettene i det offentlige kartgrunnlaget («DOK») skal leveres til Statens kartverk. Plikten til å levere årsversjoner utvides også til å gjelde statlige etater som har ansvar for datasett som inngår i DOK.

Det fremgår at formålet med dette er at dataene skal være felles tilgjengelig for analyseformål. Nettselskap har et betydelig behov for historiske kart og geodata. Det gjelder både datasett som inngår i DOK, men også arealplanene, både i form av arealplankart og tilhørende planbestemmelser (planregisteret).

Energi Norge er enig i at analyser vil være et viktig formål, men ønsker å presisere at årsversjonene også må tilrettelegges for å dekke andre behov, bl.a. enkel tilgang til historiske kart og årsserier av arealplaner, dvs. arealplankart og planbestemmelser. Tilgangen til denne informasjon må ikke være avhengig av at den enkelte bruker selv disponerer avansert programvare.

Energi Norge støtter utvidelsen i § 4 om at årsversjonene av planregisteret og det offentlige kartgrunnlaget skal sendes Statens kartverk, dette vil etter vår mening sikre at det blir utarbeidet årsversjoner som dekker hele landet. Det er også positivt at bestemmelsen utvides til å omfatte andre etater som har ansvar for datasett i DOK.

Vi vil samtidig presisere viktigheten av at årsversjonene blir gjort tilgjengelig og foreslår derfor at § 4 utvides ytterligere – vi foreslår at § 4 suppleres med ett nytt ledd slik:

Statens kartverk skal sørge for at årsversjonene av det offentlige kartgrunnlaget og planregisteret gjøres tilgjengelig i minimum en kartinnsynsløsning som er offentlig tilgjengelig.

Basert på at bestemmelsen som påla kommunene å utarbeide årsversjoner ble iverksatt i 2009 må man legge til grunn at kommunene og muligens andre forvaltere av geodata besitter et betydelig materiale som allerede har historisk verdi. For å sikre at disse kart- og plandata ikke går tapt må kartverket sette i gang et snarlig arbeid med å samle inn de foreliggende årsversjoner og gjøre disse tilgjengelig. Det vil også sikre en snarlig etablering av et datagrunnlag til både analyseformål og historiske dokumentasjon.

Til § 5 første ledd nytt tredje punktum

Formålet med kart og planforskriften, ref. § 1 er å legge til rette for enkel tilgang til pålitelig stedfestet informasjon. I § 5 fremkommer at kommunen i samarbeid med staten skal sørge for et oppdatert offentlig kartverk. Av eksisterende bestemmelse fremkommer at det offentlige kartgrunnlaget i tillegg til å løse oppgaver etter plan- og bygningsloven også skal dekke andre offentlige og private formål.

Forslaget til ny forskriftsbestemmelse lyder slik:

«Kommunen skal i samarbeid med staten sørge for et oppdatert offentlig kartgrunnlag for kommunens areal ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene. Det offentlige kartgrunnlaget skal være egnet til å løse kommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven. Kartgrunnlaget skal omfatte både fysiske og administrative forhold i kommunen, som terrengformer og grunnforhold, vassdrag og avrenningslinjer, bebyggelse og veier, vegetasjon og blågrønn infrastruktur, eiendomsgrenser, adresser og stedsnavn.»

Forslaget til ny bestemmelse utelater «andre offentlige og private formål». Tilnærmet all basis-/grunnkartlegging i Norge utføres i regi av Geovekst. I dette samarbeidet deltar også Energi Norge ved nettselskapene. Energi Norge mener at det er uheldig at man i forslaget til ny bestemmelse har utelatt «andre offentlige og private formål» Vi mener at kartforskriften i noen grad også bør ha fokus på privat aktivitet, for nettselskapene er det nærliggende at den også dekker behovet for kartgrunnlag til planlegging og prosjektering i regi av energiloven. Vi mener således at private formål må beholdes i den nye teksten.

Energi Norge støtter forslaget om at kartgrunnlaget utvides til også å omfatte data som sikrer klimautfordringer og overvannshåndtering og mener at opplistingen er en konkretisering som i stor grad er positiv.

Til § 5 tredje ledd

Energi Norge ser viktigheten av et kvalitativt godt offentlig kartgrunnlag, utarbeidelse av geodataplaner er i den forbindelse et nyttig verktøy. Vi er ikke kjent med at noen kommuner har praktisert bestemmelsen om å fastsette nøyaktighets- og detaljeringsklasser i kommuneplanens arealdel. Dersom bestemmelsen ikke kommer til anvendelse, støtter vi forslaget om at bestemmelsen oppheves.

Til § 7 første ledd

Tilrettelegging for bruk av tredimensjonale illustrasjoner er et tiltak som vil være positivt for forståelsen av detaljplaner (arealplaner). Bedre forståelse av planene vil kunne bidra til at flere engasjerer seg og deltar i planprosessene. Bruk av tredimensjonale illustrasjoner bør også bidra til at kvaliteten på arealplanene blir bedre. Energi Norge mener at forslaget vil bidra til bedre planprosesser og støtter forslaget.

Til § 7 andre og tredje ledd

Ingen merknad.

Til § 8 annet ledd

Høringsnotatet drøfter ikke det faglige behovet for høyere kvalitet på geodata i områder med særlig høy grad av utnytting, eller et høyt konfliktnivå men slår fast at bestemmelsen ikke har hjemmel i loven av 2008 og på dette grunnlag foreslår å oppheve § 8 annet ledd.

Vi mener at en endring av bestemmelsen må vurderes ut fra det faglige behovet for kvalitet på geodata. Dersom behovet for bestemmelsen i nødvendig grad er tilstede, så burde man heller endret hjemmelsgrunnlaget i plan- og bygningsloven.

Til § 9

Det synes naturlig at alle elementer som brukes til kartografisk fremstilling av kommuneplaner og reguleringsplaner behandles likt og inngår i forskriften. Forslaget støttes.

Til § 11 tredje ledd

Ingen merknad.

Til § 12 første ledd andre ledd bokstav a)

Større høyspenningsanlegg, som krever anleggskonsesjon etter energiloven er unntatt fra plan- og bygningsloven (pbl). –Men når det gjelder bygging og fremføring av anlegg som omfattes av områdekonsesjon så er arealplanene viktige premissgivere.

Optimal planlegging og plassering av nettanlegg forutsetter at nettselskapene gjør seg kjent med, og forholder seg til vedtatte arealplaner. Den enkelte kommunes planregister gir en god oversikt over plansituasjonen i kommunen, både på overordnet og detaljert nivå.

Den løsning det nå legges opp til, innebærer at statlige og regionale planer skal forvaltes i egne baser og hos Statens kartverk. Selv om det legges opp til et system hvor kommunene skal ha digital tilgang til av disse planene, vil man ikke ha noen garanti for at planene vil bli lagt inn i kommunens register.

For brukerne vil det innebære at man for å gjøre seg kjent med planstatus for et areal, så må man forholde seg til to systemer, kommunens planregister og planregisteret hos Statens kartverk. Etter vår vurdering representerer dette på flere plan et unødvendig merarbeid. Det vil også være mulighet for at det ikke blir tatt nødvendig hensyn til de planer som forvaltes i det systemet som forvaltes av kartverket.

Til § 15 fjerde ledd

Energi Norge mener at et flerdelt forvaltningssystem for arealplaner er unødvendig.

Avsluttende kommentar

Energi Norge mener at det er beklagelig at departementet ikke har valgt å gå lenger i forskriftsendringer og endret det juridiske grunnlaget slik at det også blir lagt opp til sentral lagring av kommunale planer som en del av samme ordning. Dagens praksis er lite effektiv og i strid med departementets digitaliseringsfokus og fokus på modernisering av offentlig sektor. Både kommuner og brukere av plandata vil ha stor innsparing dersom sentrale systemer for lagring og distribusjon ble tatt i bruk. Energi Norge vil derfor oppfordre departementet til så raskt som mulig å ta neste skritt.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Einar Westre
Direktør nett og marked

Ulf Møller
Næringspolitisk rådgiver